

Kísérleti fizika, 11. gyakorlat

üzemmérnök informatikusoknak

Szükséges előismeretek: dörzselektromosság, Coulomb-törvény, elektromos térerősség, ponttöltés elektromos tere, elektromos mező vezető közelében;

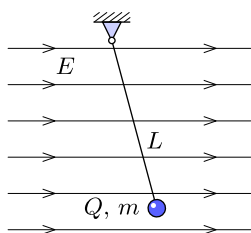
F1. Hogyan lehet feltölteni egy elektroszkópot szőrmével dörzsölt (negatív töltésű) ebonitrúddal

- a) negatív töltésre;
- b) pozitív töltésre?

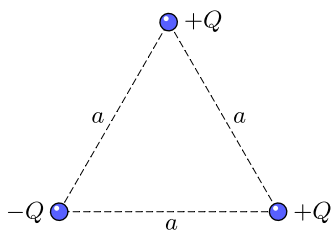
F2. Hányszor nagyobb a hidrogénatomban a (klasszikus részecskének tekintett) proton és elektron közötti elektromos vonzóerő, mint a gravitációs erő?

F3. Egy $+3 \mu\text{C}$ töltés az $x = 4 \text{ cm}$, $y = 0$ pontban, egy $-2 \mu\text{C}$ töltés pedig az $x = 0$, $y = 5 \text{ cm}$ koordinátájú pontban helyezkedik el. Mekkora erő hat az origóban lévő $+6 \mu\text{C}$ nagyságú töltésre?

F4. Az ábrán látható $L = 20 \text{ cm}$ hosszúságú, elhanyagolható tömegű szigetelő fonal végére $m = 2 \cdot 10^{-3} \text{ g}$ tömegű, $Q = 10^{-8} \text{ C}$ töltésű, kis méretű testet kötünk, majd az ingát homogén, $E = 10^3 \text{ N/C}$ térerősségű, vízszintes irányú elektromos mezőbe helyezzük. Számítsuk ki egyensúlyi állapotban a fonál szögkitérését!

F5. Egy $a = 10 \text{ cm}$ oldalú szabályos háromszög csúcaiban pontszerű, $+Q$, $+Q$ és $-Q$ töltések helyezkednek el, ahol $Q = 10 \text{ nC}$.

a) Adjuk meg az egyik $+Q$ töltésre ható eredő elektromos erő nagyságát és irányát!

b) Mekkora és milyen irányú az elektromos térerősség a háromszög középpontjában?

F6. Homogén elektromos mező térerőssége $\mathbf{E} = E_0 \hat{\mathbf{y}}$ (ahol E_0 konstans, $\hat{\mathbf{y}}$ pedig az y irányú egységvektort jelöli). Egy m tömegű, $+Q$ töltésű részecske az origóból indul $\mathbf{v} = v_0 \hat{\mathbf{x}}$ kezdősebességgel. Adjuk meg a részecske pályájának $y(x)$ egyenletét! (A nehézségi erő elhanyagolható.)

Igaz vagy hamis? (gyakorlófeladatok)

K1. Az inhomogén elektromos mezőben elegendő, töltött részecske mindig a rajta áthaladó erővonal érintőjével párhuzamos irányban gyorsul.

K2. Feltöltött, tömör fémtesten a töltések a felületen, egyenletes felületi töltéssűrűségben helyezkednek el.

K3. Szabálytalan alakú, töltött fémtesten kívül, a felület közelében az elektromos térerősségvektor minden pontban merőleges a felületre.

K4. Egy töltött és egy annak közelében lévő töltetlen fémtest vonzzák egymást.